

Broj: X-KR-09/684-1**Sarajevo, 26.10.2010. godine**

Sud Bosne i Hercegovine, Odjel I za ratne zločine, u vijeću sastavljenom od sudije Minke Kreho kao predsjednice vijeća, te sudija Željke Marenčić i Marjana Pogačnika kao članova vijeća, te sudija Ljubomir Kitić, kao rezervni član vijeća, uz učešće pravnog savjetnika Emila Pinkasa, u svojstvu zapisničara, u krivičnom predmetu protiv optuženog Dragana Rodića, zbog krivičnog djela zločin protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. tačka h), u vezi sa tačkama a), e), f), i) i k) istog člana KZ BiH i krivičnog djela ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz člana 175. stav 1. tačka a) i b) KZ BiH, sve u vezi sa članom 180. stav 1. i 2. istog zakona, odlučujući o optužnici Tužilaštva Bosne i Hercegovine broj: T20 0 KTRZ 0000150 05 od 10.06.2010.godine, nakon što su stranke, dana 07.10.2010.godine, sklopile sporazum o priznanju krivnje, Sud je dana 26.10.2010.godine, tokom javne sjednice, kojoj su prisustvovali optuženi Dragan Rodić i njegov branilac- advokat Milan Romanić, te tužiteljica Tužilaštva BiH - Džemila Begović, sporazum prihvatio i donio sljedeću

P R E S U D U

U I M E B O S N E I H E R C E G O V I N E

OPTUŽENI DRAGAN RODIĆ zv. „Šaula“, sin Obrada, rođen 10.08.1963.godine u mjestu Vrtoče, opština Drvar, po nacionalnosti ..., državljanin ..., JMBG: ..., završena SSS, po zanimanju mašin-bravar, stalno nastanjen u ..., u CIPS-u prijavljen u ..., oženjen, otac troje djece od kojih je jedno maloljetno, vojni rok služio 1985/86.godine u Sloveniji, u pritvoru od 21.01.2010.godine,

K R I V J E

Što je:

U periodu od maja mjeseca 1992. godine pa do kraja 1995. godine, za vrijeme oružanog sukoba i u okviru širokog i sistematičnog napada Srpske vojske i policije kao i paravojnih formacija, usmjerenog protiv civilnog stanovništva na području Autonomne regije Krajina (ARK), koja je formirana Odlukom Skupštine srpskog naroda 1991. godine u čiji sastav je trebalo ući 19 opština, među kojima i Drvar, Kulen Vakuf, Bosanski Petrovac, Ključ, Sanski Most, Kupres, Bosanska Krupa, a koja je trebala ući u sastav buduće Srpske republike Bosne i Hercegovine, u cilju progona Muslimana, Hrvata i drugog nesrpskog stanovništva sa područja Autonomne regije Krajina, nakon što je većina opština koje su ulazile u sastav ARK-a postupila po odlukama Kriznog štaba ARK-a, čiji predsjednik je bio Radoslav Brđanin, komandant II Krajiškog korpusa Grujo Borić formira na području opštine Drvar zatočeničke objekte i logore, pa znajući za takav napad u namjeri daljeg podupiranja zločinačkog sistema, Dragan Rodić zv. „Šaula“ u svojstvu stražara i jedno vrijeme vođe smjene straže, zajedno sa drugim stražarima kao i pripadnicima bezbjednosti i komandnim kadrom vojne bezbjednosti, te vojnom policijom II Krajiškog korpusa i njihovim komandantima učestvovao u udruženom zločinačkom poduhvatu, pa potpuno svjestan

zajedničkog cilja oružanog sukoba i napada podržavao i potpomogao provođenje plana progona tako što je doprinio i pospješio funkcionisanje sistema zlostavljanja, planirao, pokrenuo, počinio, te podstrekavao i pomagao u pripremanju i činjenju progona nesrpskog civilnog stanovništva na političkoj, nacionalnoj, etničkoj i vjerskoj osnovi, mučenjem, premlaćivanjem, ubijanjem, nečovječnim postupanjem, nanošenjem povreda tjelesnog integriteta i zdravlja, prisiljavanjem na prinudni rad, prisilnim nestancima i zatvaranjem, te je kao nadređena i odgovorna osoba propustio da poduzme nužne i razumne mjere u spriječavanju činjenja navedenih djela i kažnjavanju počinitelja tih djela, pa je tako:

DRAGAN RODIĆ zv. „ŠAULA“

U periodu od maja mjeseca 1992. do kraja 1995. godine, kao stražar zatočenicima u OŠ „Slavko Rodić“ u Drvaru i u logoru „Kamenica“, a najmanje u periodu od druge polovine 1994.godine pa do kraja 1995.godine i de facto vođa smjene straže u logoru „Kamenica“, bio odgovoran za rad straže u logoru, te podsticao, podržavao i jačao funkcionisanje logorskog sistema zlostavljanja i progona zatočenih civila bosanskih Muslimana i Hrvata, u namjeri ostvarivanja zajedničkog cilja podržavao sistem represije i organizovao i učestvovao u sistemu zlostavljanja sa zajedničkom svrhom da se čine zločini nad civilima, a koje podržavanje je obuhvatalo dugotrajno i rutinsko zatvaranje i zatočenje pripadnika druge nacije, stalno i permanentno mučenje i batinanje zatočenika, njihovo ubijanje i održavanje nehumanih uslova u zatočeničkim objektima, te je suprotno odredbama III Ženevske konvencije o postupanju sa ratnim zarobljenicima od 12.augusta 1949. godine učestvovao i podržavao različite oblike fizičkog i psihičkog nasilja nad ratnim zarobljenicima Armije BiH i HVO-a, podržavao, pomagao i poticao surove i degradirajuće uslove zatočenja, stvaranjem atmosfere terora i držeći zatočenike bez osnovnih životnih potreština, kao što su odgovarajuća hrana, pitka voda, lijekovi, zdravstvena zaštita, te u ne higijenskim uslovima i prenatrpanim prostorijama podvrgnuvši ih svakodnevnim isljeđivanjima, premlaćivanjima, mučenju, šikaniranju, poniženju i psihološkom zlostavljanju, držeći ih u neprestanom strahu za živote, čime je doprinio i pospješio funkcionisanju logorskog sistema zlostavljanja i progona,

pa je tako:

- I. Učestvovao u uspostavljanju i održavanju sistema kažnjavanja i zlostavljanja u osnovnoj školi „Slavko Rodić“ u Drvaru, gdje je organizovao protivzakonito zatvaranje u neuslovnim prostorijama škole civile bosanske Muslimane i Hrvate sa područja Kulen Vakufa, Ključa, Sanskog Mosta, Kupresa i drugih područja ARK-a, gdje je:
 1. Svakodnevno zajedno sa drugim stražarima, vojnim policajcima i drugim vojnicima kojima je pristup bio dozvoljen, zatvorene civile batinao i premlaćivao, izvodio na ispitivanje, kojom prilikom su tučeni na način da je od posljedica takvog fizičkog zlostavljanja umrlo najmanje pet neidentifikovanih civila, nakon čega su njihova mrtva tijela strpana u kombi i odvezena u nepoznatom pravcu;

2. Neutvrđenog dana izvedeno najmanje pet zatvorenika civila i zajedno sa jednim vojnim policajcem potrpali u kombi i odveženi do mosta na rijeci Unac, u selu Bastasi, nakon čega su odvedeni na obalu rijeke gdje je ubijena jedna neidentifikovana osoba, starosti oko 45 godina, koja je po povratku u Drvar ostavljena u stacionaru, a ostale pretučene osobe vraćene u zatvor;
3. Neutvrđenog dana nakon višednevnog prelaćivanja, fizičkog i psihičkog zlostavljanja zajedno sa drugim stražarima pretučene zatočenike civile Žulj Dragu, Halilović Fadila, Halilović Rezaka, Halilović Saida, Bukvić Ifeta, Delić Suada i profesora Zulić Rasima potrpao u kombi, odvezao u pravcu Pasjaka, gdje su ubijeni, a potom bačeni u tzv. „Gigića jamu“ poznatu kao „Golubnjača“ u Drvaru;

II. Učestvovao u uspostavljanju i održavanju sistema kažnjavanja i zlostavljanja u logoru „Kamenica“, gdje su zatvarani civili nezakonito lišeni slobode sa područja Kulen Vakufa, Ključa, Sanskog Mosta, Kupresa, Bosanskog Petrovca, Bosanske Krupe i drugih područja ARK-a, organizovao njihovo zatvaranje u neuslovnim prostorijama stare škole, gdje su bili izgladnjavani, ubijani, izloženi svakodnevnom prelaćivanju i psihičkom maltretiranju koje mučenje je na većinu zatvorenika ostavilo trajne posljedice, gdje je:

1. Od druge polovine augusta pa najmanje do oktobra 1992. godine nakon višednevnog prelaćivanja u različitim vremenskim periodima izvedeni civili braća Subašić Jasmin i Subašić Fuad, Crnolić Rufad, Kalić Kalmin, Omanović Šaćir i Čehić Enver, pod izgovorom da se vode u bolnicu ili na razmjenju, odvedeni u nepoznatom pravcu, a potom ubijeni i bačeni u tzv. „Gigića jamu“ poznatu kao „Golubnjača“ na području Drvara;
2. U drugoj polovini 1992. godine odmah po dolasku u logor „Kamenica“, pred ulazom u logor civile: Kadić Fehima, Šepić Kemala, Velagić Ferida i Malkoč Nusreta odmah izdvojili od ostalih logoraša i zatvorili u neuslovnu podrumsku prostoriju logora zvanu „samica“, gdje su ih prelaćivali, konstantno fizički i psihički zlostavljali, ponekad bi nekog od njih prebacili među ostale zatvorenike, da bi neutvrđenog dana bili odvedeni u nepoznatom pravcu, ubijeni, a potom bačeni u tzv. „Gigića jamu“ poznatu kao „Golubnjača“ na području Drvara;
3. Dana 11. novembra 1994. godine nakon višednevnog prelaćivanja kada su već bili izobličeni od batina, zatvoreni civili Elkasović Asim i Šepić Adem su od stražara tražili da ih iz prostorije gdje su bili zatvoreni sa ostalim zatvorenicima izvedu na wc, da bi stražari Elkasović Asima izveli u wc i zadržali sat do dva, nakon čega je vraćen onesvješćen u prostoriju i u ranim jutarnjim satima umro, a Šepić Adema izveli i nakon sat vremena ubacili u prostoriju mrtvog, da bi ih tako mrtve ostavili dva dana u prostoriji sa ostalim zatvorenicima, čija tijela su razmijenjena;
4. U novembru mjesecu 1994. godine odmah po dovođenju u logor civili Hirkić Hasan i Porčić Sulejman nakon što su izbačeni iz kamiona zajedno sa ostalim

civilima, brutalno pretučeni, a potom ubačeni u prostoriju među ostale zatočenike, gdje su bili izloženi višednevnoj tuči i premlaćivanju, sve dok od posljedica premlaćivanja nisu umrli, čija tijela su razmijenjena;

5. U novembru mjesecu 1994. godine civil, stariji čovjek Majstorović Joso izveden je iz svoje kuće, iako je bio teški bolesnik sa vidnim tragovima skorašnje operacije, primljen u logor, gdje mu nije ukazana ljekarska pomoć, pa je zbog bolesti i loših uslova ubrzo umro, čije tijelo je razmijenjeno;
6. Nakon što je novembra mjeseca 1994. godine civil, stariji čovjek Drago Dujmović izveden iz svoje kuće u Vedrom polju, doveden je i primljen u logor, pa je pored teških uslova i nepružanja ljekarske pomoći izvođen i premlaćivan dok nije umro, čije tijelo je razmijenjeno;
7. Februara mjeseca 1993. godine nakon što se grupa civila muslimanske nacionalnosti, koja je proganjana, a koja se skrivala na području šume Golaja, predala, među kojima su Egrlić Mumin, Hukanović Ferid, Jusić Ćerim, Baltić Tehvid, Hukanović Safet, Keranović Ibrahim, Keranović Sakib, Jelečević Rasim, Jelečević Hajrudin, Dubica Derviš, Huskić Omer, Huskić Duda, Huskić Hasan, Fazlić Azra i po naređenju načelnika Stanice javne bezbjednosti Ključ Vinka Kondića upućeni i predati u logor „Kamenica“, od kada im se gubi svaki trag;
8. Zatočene civile su svakodnevno izvodili i premlaćivali, teško psihički i fizički zlostavljali na način da su ih tukli šakama, nogama, gumenim policijskim palicama, drvenim palicama, lopatama, najčešće ih oborivši na tlo, uslijed kojeg mučenja su zatvorenici trpili snažnu fizičku i psihičku bol što im je prouzrokovalo trajne posljedice, među kojima su i žena Zlatka Dujmović, njen suprug Stipo Dujmović, Pavo Žulj, Sabid Alijagić, Midho Družić, Redžep Međedović, Mehmed Gerzić, Kasim Kulauzović, Hilmo Kozlica, Šefkija Kozlica i maloljetni Sanel Dervišević;

III. U logoru „Kamenica“ podržavao i učestvovao u uspostavljanju i održavanju sistema kažnjavanja i zlostavljanja ratnih zarobljenika Armije RBiH i HVO-a, tako što su ratne zarobljenike izgladnjavali, ubijali, svakodnevno sistematski premlaćivali i psihički maltretirali, suprotno članu 3, 13, 14, 15, 25, 29 III Ženevske konvencije o postupanju sa ratnim zarobljenicima od 12. augusta 1949. godine, uključujući:

1. U novembru mjesecu 1994. godine nakon što je doveden u logor pripadnik Armije BiH po činu kapetan, Hazim Toromanović, bez obzira što je bio ranjen, više puta od strane stražara prozivan i izvođen iz prostorije u kojoj je bio zatvoren, a potom premlaćivan na posebno surov način, čije krike i jauke su slušali drugi zatvorenici, a nakon provedene fizičke torture vraćali bi ga u prostoriju među ostale zatvorenike i to su ponavljali sve dok od posljedica premlaćivanja ubrzo nije umro, čije tijelo je razmijenjeno;
2. Novembra mjeseca 1994. godine u logor je doveden zarobljeni pripadnik Armije RBiH Fikret Begić, kojeg su stražari, bez obzira što je bio teško

ranjen, često prozivali i izvodili na premlaćivanje, čije krike su slušali ostali zatvorenici, a neutvrđenog dana po naredbi iznesen od strane dvojice zatočenika, donesen u „prijavnicu“ gdje je nakon ispitivanja ubijen na način da mu je pucano u glavu, čije tijelo je razmijenjeno;

3. Novembra mjeseca 1994. godine odmah po dovođenju u logor pripadnik HVO-a Marko Čavar bio je izložen stalnom premlaćivanju i drugim oblicima fizičkog i psihičkog zlostavljanja, pored toga je vođen na prinudni rad, što je prouzrokovalo bolest i uslijed nepružanja ljekarske pomoći neutvrđenog dana umro je u prostoriji u kojoj je boravio sa ostalim zatvorenicima, čije tijelo je razmijenjeno;
4. Nakon što je novembra mjeseca 1994. godine doveden u logor pripadnik HVO-a Marijan Nikšić bio je izložen stalnom premlaćivanju i pored toga je vođen na prinudni rad, da bi u januaru mjesecu 1995.godine bio izveden, brutalno pretučen i vraćen u prostoriju u kojoj je ubrzo poslije toga umro, čije tijelo je razmijenjeno;
5. Nakon što je novembra mjeseca 1994. godine pripadnik Armije RBiH Hadžić Mirsad doveden u logor bio je izložen stalnom premlaćivanju i drugim oblicima psihičkog i fizičkog zlostavljanja, uslijed čega je neutvrđenog dana umro u prostoriji gdje je boravio zajedno sa ostalim zatvorenicima, čije tijelo je razmijenjeno;
6. Nakon što je decembra mjeseca 1994. godine pripadnik Armije RBiH Remzo Muminović doveden u logor od strane stražara, izložen je svakodnevnom premlaćivanju, a vrlo često je na očigled drugih zatvorenika u prostoriji u kojoj su bili zatvoreni bio izložen brutalnoj tuči, fizičkom i psihičkom zlostavljanju na razne načine, pa i skakanjem po njegovom tijelu, sve dok od posljedica takvog premlaćivanja nije umro, čije tijelo je razmijenjeno;
7. Nakon što je decembra mjeseca 1994. godine zarobljeni pripadnik Armije RBiH Ružnić Hase doveden u logor, brutalno je premlaćen od strane stražara i okupan hladnom vodom, da bi od posljedica teškog zlostavljanja istu noć umro u prostoriji u kojoj je bio zatvoren, čije tijelo je razmijenjeno;
8. Nakon što je u novembru mjesecu 1992.godine, kao zarobljeni pripadnik Armije RBiH Rifet Kendić doveden u logor, bio je svakodnevno izvođen od strane stražara na ispitivanje kojom prilikom je bio premlaćivan i zlostavljan na različite načine, a koje premlaćivanje su slušali ostali zatvorenici, sve dok od posljedica strašne fizičke torture nije umro, čije tijelo je razmijenjeno;
9. Nakon što je krajem 1994. godine zarobljen pripadnik HVO-a Fabulić Miroslav doveden je u logor, svakodnevno je izvođen i mučen na razne načine, zbog čega su mu se po tijelu otvorile rane, umjesto ukazivanja ljekarske pomoći nastavljeno je sa njegovim premlaćivanjem, sve dok zbog teškog fizičkog i psihičkog zlostavljanja nije umro, čije tijelo je razmijenjeno;

10. Suprotno odredbama III Ženevske konvencije, stražari logora, kao i lica sa strane kojima je to bilo dozvoljeno, ratne zarobljenike pripadnike HVO-a i Armije BiH su svakodnevno izvodili i premlaćivali, teško psihički i fizički zlostavljali na način da su ih tukli šakama, nogama, gumenim policijskim palicama, drvenim palicama, lopatama, najčešće ih oborivši na tlo, uslijed kojeg mučenja su zatvorenici trpili snažnu fizičku i psihičku bol što im je prouzrokovalo trajne posljedice, a koju torturu su pretrpjeli i zarobljenici: Sabahudin Nadarević, Rusmir Pajić, Nihad Mustafić, Izet Kaljiković, Enes Muhamedagić, Bešlaga Keškić, Dževad Kovačević, Janda Frančeski, Davor Marinčić, Enes Begić, Dževad Dupanović, Bajro Ljubijankić, Redžep Međedović, Meho Mehić, Mirsad (Husnija) Hadžić, Mumin Grahović, Nermin Pečenković, Rifet Tahrić, Velaga Begić, Marko Ivušić, Stipo Petrović, Mile Mijuković, Kasim Duraković, Josip Šantić, Sulejman Kapić, Marinko Tomić, Ramiz Mušić, Ibrahim Halkić, Mirhad Jusić, Armin Mulić, Rešid Spahić, Mile Dujmović, Muhamed Kučuković, Alan Konjević, Nihad Linić, Goran Dizdarević, Fikret Dolić, Zoran Franjić, Stipo Dujmović, Sevad Veladžić zv. „Tašo“, Zlatko Juričić zv. „Grunf“,

Dakle, u okviru širokog i sistematičnog napada, usmjerenog protiv civilnog stanovništva vršio progon na političkoj, rasnoj, nacionalnoj, etničkoj, kulturnoj, vjerskoj osnovi, znajući za takav napad učestvovao u napadu u namjeri ostvarivanja zajedničkog cilja, ubistvima, zatvaranjem, mučenjem, prisilnim nestankom osoba i drugim nečovječnim djelima slične prirode, kršeći pravila Međunarodnog prava prema ratnim zarobljenicima, vršio ubijanja, namjerno nanošenje zarobljenicima snažnog, tjelesnog i duševnog bola i patnje, ozlijeda tijela i povreda zdravlja

Čime je, pod tačkom **I1, I2, I3, II1, II2, II3, II4, II5, II6, II7, II8**, počinio krivično djelo Zločin protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. tačka h), u vezi sa tačkama a), e), f), i) i k) istog člana KZ BiH, a pod tačkama **III1, III2, III3, III4, III5, III6, III7, III8, III9 i III10** krivično djelo Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz člana 175. stav 1. tačka a) i b) KZ BiH, sve u vezi sa članom 180. stav 1. i 2. KZ BiH

Pa Sud optuženom, Draganu Rodiću, uz primjenu odredbi iz člana 39., 42., 48., 49. i 50. KZ BiH,

- za krivično djelo zločin protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. tačka h), u vezi sa tačkama a), e), f), i) i k), u vezi sa članom 180. stav 1. i 2. KZ BiH utvrđuje

KAZNU ZATVORA U TRAJANJU OD 5 (pet) GODINA

- za krivično ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz člana 175. stav 1. tačka a) i b) u vezi sa članom 180. stav 1. i 2. KZ BiH, utvrđuje

KAZNU ZATVORA U TRAJANJU OD 5 (pet) GODINA

Pa ga Sud, primjenom odredbe iz člana 53. stav 2. tačka b) KZ BiH,

OSUĐUJE

NA JEDINSTVENU KAZNU ZATVORA U TRAJANJU OD

8 (OSAM) GODINA

Na osnovu člana 56. KZ BiH optuženom se u izrečenu kaznu zatvora ima uračunati vrijeme provedeno u pritvoru, i to u periodu od 21.01.2010. godine pa nadalje.

U skladu sa odredbom iz člana 188. stav 4. optuženi Dragan Rodić se oslobađa obaveze da nadoknadi troškove krivičnog postupka i isti padaju na teret budžetskih sredstava Suda.

Na osnovu člana 198. stav 2. ZKP BiH oštećeni se sa eventualnim imovinsko-pravnim zahtjevom upućuju na parnicu.

O b r a z l o ž e n j e

1. Optuženje i sporazum

Optužnicom Tužilaštva Bosne i Hercegovine, broj: T20 0 KTRZ 0000150 05 od 10.06.2010.godine, a koja je potvrđena dana 15.06.2010.godine, Dragan Rodić se zajedno sa optuženim Ratkom Dronjkom teretio za izvršenje krivičnog djela zločin protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. tačka h), u vezi sa tačkama a), e), f), i) i k) istog člana KZ BiH i krivičnog djela ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz člana 175. stav 1. tačka a) i b) KZ BiH, a sve u vezi sa članom 180. stav 1. i 2. istog zakona, odnosno za progon zasnovan na političkoj, rasnoj, nacionalnoj, etničkoj, kulturnoj i vjerskoj osnovi bošnjačkog i hrvatskog stanovništva sa područja Drvara, ubistva, mučenja, nečovječna postupanja, te nanošenje velikih patnji ili ozljeda tijela ili povreda zdravlja. Prema navodima optužnice, progon je izvršen ubistvima, zatvaranjima, mučenjima, prisilnim nestankom osoba i drugim nečovječnim djelima slične prirode.

Nakon što je Tužilaštvo dana 07.10.2010. godine, dostavilo sporazum o priznanju krivnje zaključen između Tužilaštva BiH i optuženog Dragana Rodića, Sud je, u skladu sa odredbom člana 26. stav 1. ZKP BiH, kao i načelom cjelishodnosti, odlučio da se postupak protiv optuženog Dragana Rodića razdvoji i posebno dovrši.

U skladu sa dostavljenim sporazumom broj: T20 0 KTRZ 0000150 05 od 07.10.2010.godine, optuženi Dragan Rodić izjašnjava se krivim za krivično djelo zločin protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. tačka h), u vezi sa tačkama a), e), f), i) i k) istog člana KZ BiH i krivično djelo ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz člana 175. stav 1. tačka a) i b) KZ BiH, a sve u vezi sa članom 180. stav 1. i 2. istog zakona.

Tužilaštvo se saglasilo da se optuženom Draganu Rodiću za predmetno krivično djelo izrekne jedinstvena kazna zatvora u rasponu od sedam (7) do osam (8) godina.

Dana 14.10.2010.godine, održano je ročište za razmatranje sporazuma o priznanju krivnje, na kojem je Sud utvrđivao da li su ispunjeni svi uvjeti u skladu sa odredbama člana 231. stav 6. ZKP BiH, odnosno da li je optuženi Dragan Rodić sporazum zaključio dobrovoljno, svjesno i sa razumijevanjem, da li postoji dovoljno dokaza o krivnji optuženog, da li je prethodno upoznat sa svim posljedicama priznanja, te da li je svjestan da se potpisivanjem sporazuma odriče prava na suđenje i izjavljivanje žalbe u pogledu krivičnopravne sankcije.

Nakon što je optuženi Dragan Rodić dao svoj iskaz u predmetu koji se nastavio voditi protiv optuženog Ratka Dronjka, a što je bilo i predviđeno potpisanim sporazumom o priznanju krivnje, dana 21.10.2010.godine, vijeće je objavilo da se zaključeni sporazum prihvata. Nakon objavljivanja odluke o prihvatanju predmetnog sporazuma, vijeće je nastavilo sa ročištem za izricanje krivičnopravne sankcije.

Nadalje, na ovom ročištu advokat Milan Romanić uveo je dokaze koji ukazuju na teške porodične prilike optuženog, odnosno da isti živi u kućanstvu sa bolesnom suprugom i troje djece, od kojih je jedno malodobno, a drugo dvoje školskog uzrasta.

2. Izvedeni dokazi

Vijeće se uvjerilo da postoji dovoljno dokaza o krivnji optuženog Dragana Rodića prvenstveno iz iskaza svjedoka Tužilaštva saslušanog na glavnom pretresu i to Hilme Kozlice i optuženog Dragan Rodić, a potom i iz materijalnih dokaza koje je Tužilaštvo prezentiralo i uložilo u sudski spis i to: Zapisnik o saslušanju svjedoka Kozlica Hilme broj KT-RZ -121/05 od 06.10.2008.godine, Fotografije zarobljenika logora Kamenica (97 iz optužnice), Fotodokumentacija OŠ Kamenica (202 iz optužnice), Zapisnik o ispitivanju osumnjičenog Rodić Dragana zv. „Šaula“ od 21.01.2010.god., Zapisnik o ispitivanju osumnjičenog Rodić Dragana zv. „Šaula“ od 21.01.2010.god., Zapisnik o ispitivanju osumnjičenog Rodić Dragana zv. „Šaula“ od 11.02.2010.god., Zapisnik o saslušanju svjedoka Hilmo Kozlica od 06.10.2008.god., Zapisnik o saslušanju svjedoka Šefkija Kozlica od 06.10.2008.god., Zapisnik o saslušanju svjedoka Fikret Dolić od 11.01.2010.god., Zapisnik o saslušanju svjedoka Mumin Grahović od 23.09.2008.god., Zapisnik o saslušanju svjedoka Goran Dizdarević od 25.01.2010.god., Zapisnik o saslušanju svjedoka Dragić Barović od 26.12.2008.godine, od 04.01.2010.godine i od 29.04.2010.god., Zapisnik o saslušanju svjedoka Muho Mašinović od 06.01.2009.god., Zapisnik o saslušanju svjedoka Duško Dronjak od 12.03.2010.godine i od 03.06.2010.god., Zapisnik o saslušanju svjedoka Emir Lasić od 12.01.2010.god., Zapisnik o saslušanju svjedoka Ibrahim Halkić od 12.03.2008.god., Zapisnik o saslušanju svjedoka Enes Begić od 20.03.2008.god., Zapisnik o saslušanju svjedoka Armin Mulić od 15.01.2010.god., Zapisnik o saslušanju svjedoka Dževad Dupanović od 12.03.2008.god., Zapisnik o saslušanju svjedoka Kasim Duraković od 20.11.2008.god., Zapisnik o saslušanju svjedoka Mile Mijuković od 18.11.2008.god., Zapisnik o saslušanju svjedoka Šuhret Fazlić od 12.01.2010.godine i od 18.12.2009.godine, Zapisnik o saslušanju svjedoka Milan Ivančević od 29.01.2010.god., Zapisnik o saslušanju svjedoka Fadil Kartal od 05.01.2009.god., Zapisnik o saslušanju svjedoka Midho Družić od 20.10.2008.god., Zapisnik o saslušanju svjedoka Ale Družić od 27.01.2010.god., Zapisnik o saslušanju svjedoka Samir Družić od 22.01.2010.god., Zapisnik o saslušanju svjedoka

Muharem Beganović od 17.03.2008.god., Zapisnik o saslušanju svjedoka Kasim Kulauzović od 25.09.2008.god., Zapisnik o saslušanju svjedoka Redžep Međedović od 14.03.2008.god., Zapisnik o saslušanju svjedoka Mehmed Gerzić od 22.09.2008.god., Zapisnik o saslušanju svjedoka Alan Konjević od 14.01.2010.god., Zapisnik o saslušanju svjedoka Sanel Dervišević od 21.11.2008.god., Zapisnik o saslušanju svjedoka Sulejman Kapić od 20.11.2008.god., Zapisnik o saslušanju svjedoka Zlatka Dujmović od 18.11.2008.god., Zapisnik o saslušanju svjedoka Mile Dujmović od 16.03.2010.god., Zapisnik o saslušanju svjedoka Davor Marinčić od 23.10.2009.god., Zapisnik o saslušanju svjedoka Marko Ivušić od 04.01.2010.godine i od 24.12.2009.god., Zapisnik o saslušanju svjedoka Stipo Petrović od 19.11.2008.god., Zapisnik o saslušanju svjedoka Josip Šantić od 21.11.2008.god., Zapisnik o saslušanju svjedoka Rusmir Pajić od 20.11.2008.god., Zapisnik o saslušanju svjedoka Mirhad Jusić od 05.01.2010.god., Zapisnik o saslušanju svjedoka Izet Kaljiković od 18.11.2008.god., Zapisnik o saslušanju svjedoka Husnija Mehulić od 18.11.2008.god., Zapisnik o saslušanju svjedoka Bajro Ljubijankić od 07.10.2008.god., Zapisnik o saslušanju svjedoka Nermin Pečenković od 09.10.2008.god., Zapisnik o saslušanju svjedoka Rifet Tahrić od 13.03.2008.godine i od 13.12.2001.godine i Službena zabilješka od 15.12.2007.godine, Zapisnik o saslušanju svjedoka Velaga Begić od 14.03.2008.god., Zapisnik o saslušanju svjedoka Ramiz Mušić od 19.11.2008.god., Zapisnik o saslušanju svjedoka Mićo Rakić od 16.03.2010.god., Zapisnik o saslušanju svjedoka Zoran Babić od 25.02.2010.god., Zapisnik o saslušanju svjedoka Draško Rodić od 12.02.2010.god., Zapisnik o saslušanju svjedoka Drago Mihajlović od 04.02.2010.god., Zapisnik o saslušanju svjedoka Milanko Knežević od 11.01.2010.god., Zapisnik o saslušanju svjedoka Vjekoslav Bašić od 27.05.2010.god., Zapisnik o saslušanju svjedoka Jozo Čavar od 27.05.2010.god., Zapisnik o saslušanju svjedoka Ifet Hukanović od 02.06.2010.god., Zapisnik o saslušanju svjedoka Halil Halilović od 02.06.2010.god., Zapisnik o saslušanju svjedoka Esmā Čehić od 04.06.2010.god., Zapisnik o saslušanju svjedoka Dujmović Kata od 05.02.2010.god., Zapisnik o saslušanju svjedoka Mirsad Toromanović od 09.12.2009.godine, Zapisnik o saslušanju svjedoka Redžep Muminović od 28.12.2009.godine, Zapisnik o saslušanju svjedoka Mira Nikšić od 18.12.2009.godine, Zapisnik o saslušanju svjedoka Josip Dujmović od 21.12.2009. godine, Zapisnik o saslušanju svjedoka Enver Begić od 28.12.2009.godine, Zapisnik o saslušanju svjedoka Ahmo Jukić od 07.06.2010.god., Ibrahim Hadžić - Službena zabilješka Sektora krim.policije broj: 05-1/04-5-1460/09 o obavljenom informativnom razgovoru od 30.12.2009. godine, Hasib Kendić - Službena zabilješka Sektora krim.policije broj: 05-1/04-5-1459/09 o obavljenom informativnom razgovoru od 30.12.2009.godine, Zapisnik o saslušanju svjedoka Šida Subašić od 03.08.2007.god., Zapisnik o saslušanju svjedoka Umirana Kalić od 26.05.2010.god., Zapisnik o saslušanju svjedoka Nihad Linić od 27.01.2010.god., Zapisnik o saslušanju svjedoka Bešlaga Keškić od 19.11.2008.god., Zapisnik o saslušanju svjedoka Mirsad Hadžić od 24.10.2008.god., Zapisnik o saslušanju svjedoka Enes Muhamedagić od 20.11.2008.god., Zapisnik o saslušanju svjedoka Dževad Kovačević od 19.11.2008.god., Zapisnik o saslušanju svjedoka Sabahudin Nadarević od 21.11.2008.god.,

Uputstvo o organizovanju i djelovanju organa srpskog naroda u Bosni i Hercegovini u vanrednim okolnostima od 19.12.1991.godine – OVJERA ICTY, Odluka o strateškim ciljevima srpskog naroda u BiH, broj: 02-130/92 od 12.05.1992.godine, Službeni glasnik srpskog naroda u BiH, broj: 1, od 15.01.1992. godine, Službeni list Autonomne regije Krajina, broj: 2, od 05.06.1992.godine, Spisak predstavnika u skupštini Autonomne regije Krajina –OVJERA ICTY, Odluka o proglašenju neposredne ratne opasnosti - Službeni list R

BiH, br:1, od 09.04.1992.godine, Odluka o proglašenju ratnog stanja – Službeni list R BiH, broj: 7, od 20.06.1992.godine, Uputstvo o postupanju sa ratnim zarobljenicima - Službeni glasnik Srpskog naroda u BiH, broj:9, od 13.06.1992.godine, Odluka o formiranju Vojske Srpske Republike Bosne i Hercegovine, broj: 03-234/92 od 12.05.1992.godine – OVJERA ICTY, Naredba Komandanta GŠ Vojske Srpske Republike BiH, Strogo pov. Broj:30/18-17 od 16.06.1992.godine– OVJERA ICTY, Analiza aktivnosti i borbenih dejstava u 1992.godini, zaključci i zadaci – Komanda II Krajiškog korpusa, Str. Pov. 3-39 od 07.03.1993.godine– OVJERA ICTY, Zaključci sa sastanka subregije od 07.06.1992.godine– OVJERA ICTY, Pregled odseljenih i doseljenih građana – CSB, sektor SDB Banja Luka od maja 1993.godine – OVJERA ICTY, Izvod iz VOB-8 za Rodić Dragana – OVJERENA KOPIJA NA UVID – OVJERA MINISTARSTVA ZA BORAČKA PITANJA REPUBLIKE SRPSKE, Matični karton za Rodić Dragana– OVJERENA KOPIJA NA UVID – OVJERA MI NISTARSTVA ZA BORAČKA PITANJA REPUBLIKE SRPSKE, Uvjerjenje Ministarstva odbrane, broj: 02-8-835-146/97 od 18.08.1997.godine – OVJERENA KOPIJA, Potvrda Vojne pošte 7068 – Doboј – OVJERENA KOPIJA, Službena legitimacija Šobot Slobodana – OVJERENA KOPIJA, Naredba Komande II K.K. - Pov.br:11/28-298-16 od 01.09.1992.godine – OVJERENA KOPIJA, Redovni borbeni izvještaj – Komanda II K.K. Pov.br.44-1/157 od 01.06.1992. godine – OVJERA ICTY, Redovni borbeni izvještaj – Komanda II K.K. Pov.br.44-1/158 od 02.06.1992.godine – OVJERA ICTY, Uputstvo o postupanju - Pov.br. 18/28-205 od 28.05.1993.godine – OVJERA ICTY, Sastanak starješina Komande II K.K., broj: Sl.95-1 od 08.03.1993.godine – OVJERA ICTY , Akt Komande II Krajiškog korpusa Pov.br. 9-126 d 04.04.1995.god. – OVJERENA KOPIJA NA UVID – ovjera Ministarstva odbrane Bosne i Hercegovine, Naredba Komande II Krajiškog korpusa Str.pov.br. 307-1 od 05.08.1992.god. - OVJERENA KOPIJA NA UVID – ovjera Ministarstva odbrane Bosne i Hercegovine, Akt Komande II Krajiškog korpusa Pov.br. 307-3 od 05.08.1992.god. - OVJERENA KOPIJA NA UVID – ovjera Ministarstva odbrane Bosne i Hercegovine , Naredba Komande II Krajiškog korpusa Str.pov.br. 153-1 od 25.06.1992.god. - OVJERENA KOPIJA NA UVID – OVJERA MINISTARSTVA ODBRANE BOSNE I HERCEGOVINE, Naredba Komande II Krajiškog korpusa Pov.br. 338-1 od 29.08.1992.god. - OVJERENA KOPIJA NA UVID – OVJERA MINISTARSTVA ODBRANE BOSNE I HERCEGOVINE, Naredba Komande II Krajiškog korpusa Str.pov.br. 3-2 od 05.01.1993.god. - OVJERENA KOPIJA NA UVID – OVJERA MINISTARSTVA ODBRANE BOSNE I HERCEGOVINE, Naredba Komande II Krajiškog korpusa pov.br. 11/27-165 od 02.08.1992.god. - OVJERENA KOPIJA NA UVID – OVJERA MINISTARSTVA ODBRANE BOSNE I HERCEGOVINE, Zapovijest Komande II Krajiškog korpusa str.pov.br. 90-1 od 08.06.1992.god. - OVJERENA KOPIJA NA UVID – OVJERA MINISTARSTVA ODBRANE BOSNE I HERCEGOVINE, Zapovjest – borbeni zadatak Op.Br.1/92 – Akcija razoružanja u Sanskom Mostu – OVJERENA KOPIJA, Redovni izvještaj Vojne pošte 7256 broj: 10-342-1 od 02.12.1992.god. - OVJERENA KOPIJA NA UVID – OVJERA MINISTARSTVA ODBRANE BOSNE I HERCEGOVINE, Redovni izvještaj Vojne pošte 7256 broj: 10-344-1 od 03.12.1992.god. - OVJERENA KOPIJA NA UVID – OVJERA MINISTARSTVA ODBRANE BOSNE I HERCEGOVINE, Redovni izvještaj Vojne pošte 7256 broj: 10-388-1 od 25.12.1992.god. - OVJERENA KOPIJA NA UVID – OVJERA MINISTARSTVA ODBRANE BOSNE I HERCEGOVINE, Redovni izvještaj Vojne pošte 7256 broj: 10-387-1 od 25.12.1992.god. - OVJERENA KOPIJA NA UVID – OVJERA MINISTARSTVA ODBRANE BOSNE I HERCEGOVINE, Redovni izvještaj Vojne pošte 7256 broj: 10-376-1 od 19.12.1992.god. - OVJERENA KOPIJA NA UVID – OVJERA MINISTARSTVA ODBRANE BOSNE I HERCEGOVINE,

Redovni izvještaj Vojne pošte 7256 broj: 10-401-1 od 01.01.1993.god. - OVJERENA KOPIJA NA UVID – OVJERA MINISTARSTVA ODBRANE BOSNE I HERCEGOVINE,
 Redovni izvještaj Vojne pošte 7256 broj: 10-61-93 od 01.02.1993.god. - OVJERENA KOPIJA NA UVID – OVJERA MINISTARSTVA ODBRANE BOSNE I HERCEGOVINE,
 Redovni izvještaj Vojne pošte 7256 broj: 10-117-1 od 01.03.1993.god. - OVJERENA KOPIJA NA UVID – OVJERA MINISTARSTVA ODBRANE BOSNE I HERCEGOVINE,
 Redovni izvještaj Vojne pošte 7256 broj: 10-178-1 od 01.04.1993.god. - OVJERENA KOPIJA NA UVID – OVJERA MINISTARSTVA ODBRANE BOSNE I HERCEGOVINE,
 Redovni izvještaj Vojne pošte 7256 broj: 10-239-1 od 01.10.1993.god. - OVJERENA KOPIJA NA UVID – OVJERA MINISTARSTVA ODBRANE BOSNE I HERCEGOVINE,
 Lista izabраних заступника на скупштини странке SDA – ORAŠAC- OVJERENA KOPIJA NA UVID – OVJERA MINISTARSTVA ODBRANE BOSNE I HERCEGOVINE, Naredba Komande II Krajiškog korpusa strogo pov.br. 90-1/1 od 09.06.1992.god. - OVJERENA KOPIJA NA UVID – OVJERA MINISTARSTVA ODBRANE BOSNE I HERCEGOVINE,
 Akt Komande II Krajiškog korpusa pov.br. 2-64 od 01.06.1992.god. - OVJERENA KOPIJA NA UVID – OVJERA MINISTARSTVA ODBRANE BOSNE I HERCEGOVINE, Akt Komande II Krajiškog korpusa od 23.11.1994.god. - OVJERENA KOPIJA NA UVID – OVJERA MINISTARSTVA ODBRANE BOSNE I HERCEGOVINE, Naređenje za rad na dokumentima plana upotrebe Vojske RS – IZJAVA - br.101/21 od 12.01.1994.god. - OVJERENA KOPIJA NA UVID – OVJERA MINISTARSTVA ODBRANE BOSNE I HERCEGOVINE, Depeša Komande II Krajiškog korpusa pov.br. 307-2 od 05.08.1992.god. – OVJERA ICTY, Jedinični karton za Begić Fikreta – OVJERENA KOPIJA, Jedinični karton za Muminović Remzu – OVJERENA KOPIJA, Jedinični karton za Hadžić Mirsada - OVJERENA KOPIJA NA UVID – OVJERA MINISTARSTVA ZA BORAČKA PITANJA FEDERACIJE BIH, Pregled promjena na personalnim podacima na ime Muminović Remzo – ORIGINAL NA UVID, Pregled promjena na personalnim podacima na ime Toromanović Hazim – OVJERENA KOPIJA, Pregled promjena na personalnim podacima na ime Hadžić Mirsad – ORIGINAL NA UVID, Pregled promjena na personalnim podacima na ime Begić Fikret – ORIGINAL NA UVID , Plan rada SJB Ključ, St.pov. 3/93 od 01.12.1992.godine – OVJERENA KOPIJA, Izvještaj o radu radnika SJB Ključ na otkrivanju DTG na području Golaja, februar 1993.god. – OVJERENA KOPIJA, Depeša SJB Ključ, broj: 3/93 od 06.02.1993.godine – OVJERA ICTY, Službena zabilješka CSB Banja Luka – RO Ključ, od 16.02.1993.godine – OVJERA ICTY, Informacija Odjeljenja za OB poslove II K.K. Str.pov.br.15/22-67 od 12.02.1993.godine – OVJERA ICTY, Službena zabilješka, Sp.br. 03/269-32 od 08.06.1995.godine - OVJERENA KOPIJA NA UVID – OVJERA MINISTARSTVA ODBRANE BOSNE I HERCEGOVINE, Obavijest, broj: 03-328/95 od 14.06.1995.godine - OVJERENA KOPIJA NA UVID – OVJERA MINISTARSTVA ODBRANE BOSNE I HERCEGOVINE, Službena zabilješka Komande 2.Krajiškog korpusa, broj:1-267 od 11.07.1992. godine - OVJERENA KOPIJA NA UVID – OVJERA MINISTARSTVA ODBRANE BOSNE I HERCEGOVINE, Depeša CSB Banja Luka, broj: 11-140 od 14.05.1992.godine – OVJERA ICTY, Akt RSM Kulen Vakuf, broj: 1-3/93 od 29.01.1993.godine – OVJERENA KOPIJA, Akt Sektora Vojne bezbjednosti Komande 5. Korpusa, Pov.br. 03/332-1 od 27.04.1994.godine - OVJERENA KOPIJA NA UVID – OVJERA MINISTARSTVA ODBRANE BOSNE I HERCEGOVINE , Akt Odjeljenja za OBP – 11. Krupska pješadijska brigada, broj: 247/45 od 15.12.1992.godine – OVJERENA KOPIJA , ZAJEDNIČKA OVJERA ICTY ZA 83 i 84, Akt Odjeljenja RDB Drvar, broj: 1/95 od 03.01.1995.godine, Akt Odjeljenja RDB Drvar, broj: 4/95 od 05.01.1995.godine, Spisak zarobljenih iz MZ Orašac-Kulen Vakuf - OVJERENA KOPIJA NA UVID –

OVJERA MINISTARSTVA ODBRANE BOSNE I HERCEGOVINE, Izvještaj Komande II Krajiškog korpusa pov.br. 556-4 od 03.12.1992.god. - OVJERENA KOPIJA NA UVID – OVJERA MINISTARSTVA ODBRANE BOSNE I HERCEGOVINE, Zabilješka sa održanog sastanka sa muslimanskom komisijom za razmjenu u Bihaću, Komanda II Krajiškog korpusa Drvar od 2.jula 1994.god. - OVJERENA KOPIJA NA UVID – OVJERA MINISTARSTVA ODBRANE BOSNE I HERCEGOVINE, Izvještaj o razmjeni Komande II Krajiškog korpusa str.pov.br. 9-184 od 10.06.1995.god. - OVJERENA KOPIJA NA UVID – OVJERA MINISTARSTVA ODBRANE BOSNE I HERCEGOVINE, Dopis Komande 5.korpusa broj: 03/269-8 od 28.03.1995.godine, prilog: Spisak razmijenjenih pripadnika 5.korpusa AR BiH i HVO. - OVJERENA KOPIJA NA UVID – OVJERA MINISTARSTVA ODBRANE BOSNE I HERCEGOVINE, Izvještaj o izvršenim razmjenama u okrugu Bihać Službe za bezbjednost 5.Korpus, broj: 03/253-1 od 21.02.1993.godine - OVJERENA KOPIJA NA UVID – OVJERA MINISTARSTVA ODBRANE BOSNE I HERCEGOVINE, Izvještaj o identifikaciji broj: 01/156-17 od 14.04.1995.godine - OVJERENA KOPIJA NA UVID – OVJERA MINISTARSTVA ODBRANE BOSNE I HERCEGOVINE, Spisak razmijenjenih pripadnika 5.Korpusa ARBiH, HVO-a i civila - OVJERENA KOPIJA NA UVID – OVJERA MINISTARSTVA ODBRANE BOSNE I HERCEGOVINE, Potvrda o okolnostima stradavanja na ime Marijan Nikšić od 11.siječnja 1997.god. – OVJERENA KOPIJA, Fotografije zarobljenika u logoru „Kamenica“ – CD , Spisak zatvorenika – muslimana iz zatvora Kamenica razmijenjenih 3.oktobra 1992.godine, Spisak muslimana - zarobljenika razmijenjenih 9. decembra 1992.godine u LPS, Razmjena poginulih pripadnika 5.Korpusa tzv.A BiH (Kekića Klanac 01.12.1994.godine), Spisak razmijenjenih zarobljenika muslimana (živih), poginulih muslimanskih vojnika 5.Korpusa tzv.Armije BiH i civila muslimana (Ličko Petrovo selo 26.april 1994.godine), Informacija o izvršenoj razmjeni 26.04.1994.godine u Ličkom Petrovom Selu, Spisak razmijenjenih živih ratnih zarobljenika boraca VRS i II. KK - 11.marta u Ličkom Petrovom Selu i Spisak razmijenjenih ratnih zarobljenika pripadnika Petog muslimanskog korpusa tzv. ABiH iz Bihaća 11.marta 1995.godine u Ličkom Petrovom Selu, Spisak razmijenjenih poginulih boraca VRS 11.marta 1995.godine u Ličkom Petrovom Selu, Spisak ratnih zarobljenika VRS koji su razmijenjeni 11.marta 1995.godine u Ličkom Petrovom Selu i Spisak ratnih zarobljenika pripadnika 5.Korpusa tzv.ABiH koji se razmjenjuju 11.marta 1995.godine u Ličkom Petrovom Selu, Spisak razmijenjenih živih boraca Srpske Vojske Krajine obavljen 15.marta 1995.godine u Ličkom Petrovom Selu i Spisak razmijenjenih živih pripadnika Petog korpusa tzv. ABiH 15.marta u Ličkom Petrovom Selu, Izvještaj o obavljenoj razmjeni 11.04.1995.godine Komisije za razmjenu ratnih zarobljenika od 19.12.1995.godine, Spisak razmijenjenih živih boraca VRS i VRSK u Donjem Zemunik 25.maja 1995.godine, Spisak razmijenjenih Hrvatskih zarobljenika 25.05.1995.godine Donji Zemunik, Spisak razmijenjenih poginulih boraca VRS i VRSK i Spisak razmijenjenih poginulih pripadnika HVO-a, Rukom pisani popis zarobljenika koji su razmijenjeni i koji su umrli, Spisak lica koji su razmijenjeni 03.10.1992.godine, Spisak lica srpske nacionalnosti (prosvjetni radnici) koji idu u razmjenu iz Bihaća 10.11.1992.godine, Razmjena poginulih boraca VRS Drugog Krajiškog korpusa i poginulih pripadnika postrojbi HVO iz Livna (Čelebić, 28.novembra 1994.godine), Spisak hrvatskih zarobljenika predviđenih za razmjenu 25.maja 1995.godine, Spisak razmijenjenih i identifikovanih tijela boraca VRS, Spisak razmijenjenih živih boraca Vojske Republike Srpske i Spisak pripadnika HVO-zarobljenika razmijenjenih 25.05.1995.godine, Povijest bolesti na ime Stipo Petrović od 06.05.1998.god. – OVJERENA KOPIJA, Rješenje na ime Kasim Duraković, Unsko-sanski kanton Kantonalno ministarstvo za pitanja boraca i invalida domovinskog rata, broj: 16-5-560-603/98 od 13.11.1998.god. – OVJERENA KOPIJA ,

Povijest bolesti na ime Kasim Duraković, Dom zdravlja Velika Kladuša od 03.12.2003.god. - OVJERENA KOPIJA, Povijest bolesti na ime Kasim Duraković, Kantonalna bolnica Bihać od 14.02.2007.god. - OVJERENA KOPIJA, Otpusno pismo na ime Kasim Duraković, Kantonalna bolnica „dr. Irfan Ljubijankić“ Bihać od 16.11.2001.god. - OVJERENA KOPIJA, Otpusnica iz bolnice na ime Velaga Begić, Kantonalna bolnica Bihać MB 16304- OVJERENA KOPIJA, Povijest bolesti na ime Mirsad Hadžić, Privatna ordinacija „Kapić“ od 11.11.2004.god. - OVJERENA KOPIJA, Nalaz i mišljenje ljekara specijaliste na ime Mirsad Hadžić, Cazin dana 04.11.1998.god. - OVJERENA KOPIJA, Otpusno pismo na ime Rifet Tahrić, Kantonalna bolnica „Dr. Irfan Ljubijankić“, broj: 2485 od 06.07.1995.god. - OVJERENA KOPIJA, Nalaz i mišljenje ljekara specijaliste na ime Mile Mijuković od 16.02.1999.god. - OVJERENA KOPIJA, Izjava Međunarodnog Komiteta crvenog križa za Mile Mijukovića, Zagreb od 20.07.1995.god. - OVJERENA KOPIJA, Otpusno pismo na ime Mile Mijuković, Kantonalna bolnica „Dr. Irfan Ljubijankić“, MB 2503 od 17.04.1998.god. - OVJERENA KOPIJA, Otpusno pismo na ime Josip Šantić, Kantonalna bolnica „Dr. Irfan Ljubijankić“ Bihać od 02.10.1997.god. - OVJERENA KOPIJA, Nalaz i mišljenje na ime Josip Šantić, Ljekarska komisija za pregled lica obuhvaćenih Zakonom o pravima branilaca i članova njihovih porodica broj: 4059-2/06-T1-2151 od 03.07.2006.god. - OVJERENA KOPIJA, Rješenje na ime Husnija Mehulić, Unsko-sanski kanton, Kantonalno ministarstvo za pitanja boraca i invalida domovinskog rata Bihać, broj: 04-560-427___/97 od 18.03.1999.god. - OVJERENA KOPIJA, Otpusno pismo na ime Fikret Dolić, Kantonalna bolnica „dr. Irfan Ljubijankić“ Odjel: Neuropsihijatrija, MB: 3752. - OVJERENA KOPIJA, Otpusno pismo na ime Fikret Dolić, Kantonalna bolnica „dr. Irfan Ljubijankić“ Bihać, urologija mat. broj: 11849 od 15.08.2005.god. - OVJERENA KOPIJA, Izjava Međunarodnog Komiteta crvenog križa za Dolić Fikreta, Zagreb od 17.05.1995.god. - OVJERENA KOPIJA, Povijest bolesti na ime Dževad Kovačević od 20.03.1995.god. - OVJERENA KOPIJA, Otpusno pismo na ime Dževad Kovačević broj: 674/95 od 22.10.1995.god. - OVJERENA KOPIJA, Povijest bolesti na ime Enes Muhamedagić, Dom zdravlja „DR SEAD POZDERAC“ Cazin od 16.03.1995.god. - OVJERENA KOPIJA, Otpusno pismo na ime Sulejman Kapić broj: 306/94 od 03.07.1994.god. - OVJERENA KOPIJA, Otpusno pismo na ime Izet Kaljiković broj: 307/95 od 29.05.1995.god. - OVJERENA KOPIJA, Nalaz i mišljenje na ime Enes Begić, Ljekarska komisija za pregled lica obuhvaćenih Zakonom o osnovnim pravima vojnih invalida i porodica palih boraca u prvostepenom postupku u Sarajevu broj: 04-560-1072 od 02.12.1996.god. - OVJERENA KOPIJA, Nalaz i mišljenje ljekara specijaliste na ime Enes Begić, Dom zdravlja Cazin od 17.04.1996.god. - OVJERENA KOPIJA, Otpusnica iz bolnice na ime Enes Begić, Kantonalna bolnica „Dr. IRFAN LJUBIJANKIĆ“ Bihać, MB: 5350. - OVJERENA KOPIJA, Otpusno pismo na ime Enes Begić, Kantonalna bolnica „Dr. IRFAN LJUBIJANKIĆ“ Bihać, MB: 13163 od 17.10.2000.god. - OVJERENA KOPIJA, Ocjena zdravstvene sposobnosti vojnog obveznika u rezervnom sastavu na ime Enes Begić, Federalno ministarstvo odbrane Regrutna komisija broj 1, broj: 21-12-07/03 23-50-3/01 od 04.06.2001.god. - OVJERENA KOPIJA, Izvod iz matične knjige umrlih na ime Josip Majstorović, Izvod iz matične knjige umrlih na ime Jusuf Eljazović, Izvod iz matične knjige umrlih na ime Hazim Toromanović, Izvod iz matične knjige umrlih na ime Fuad Subašić, Izvod iz matične knjige umrlih na ime Jasmin Subašić, Izvod iz matične knjige umrlih na ime Drago Žulj, Izvod iz matične knjige umrlih na ime Suvad Delić, Izvod iz matične knjige umrlih na ime Rifet Kendić, Izvod iz matične knjige umrlih na ime Ibrahim Keranović, Izvod iz matične knjige umrlih na ime Sakib Keranović, Izvod iz matične knjige umrlih na ime Derviš Dubica, Izvod iz matične knjige umrlih na ime Safet Hukanović, Izvod iz

matične knjige umrlih na ime Tehvid Baltić, Izvod iz matične knjige umrlih na ime Ćerim Jusić, Izvod iz matične knjige umrlih na ime Hajrudin Jelečević, Izvod iz matične knjige umrlih na ime Mumin Egrlić, Izvod iz matične knjige umrlih na ime Drago Dujmović, Izvod iz matične knjige umrlih na ime Marijan Nikšić, Izvod iz matične knjige umrlih na ime Marko Čavar, Izvod iz matične knjige umrlih na ime Said Halilović, Izvod iz matične knjige umrlih na ime Rezak Halilović, Izvod iz matične knjige umrlih na ime Fadil Halilović, Izvod iz matične knjige umrlih na ime Ifet Bukvić, Izvod iz matične knjige umrlih na ime Mirsad Hadžić, Izvod iz matične knjige umrlih na ime Enver Čehić, Izvod iz matične knjige umrlih na ime Fehim Kadić, Izvod iz matične knjige umrlih na ime Rasim Zulić, Izvod iz matične knjige umrlih na ime Rufad Crnolić, Izvod iz matične knjige umrlih na ime Adem Šepić, Izvod iz matične knjige umrlih na ime Ferid Hukanović, Izvod iz matične knjige umrlih na ime Kalmin Kalić, Izvod iz matične knjige umrlih na ime Sulejman Porčić, Izvod iz matične knjige umrlih na ime Hasan Hirkić, Izvod iz matične knjige umrlih na ime Fikret Begić, Izvod iz matične knjige umrlih na ime Nusret Malkoč, Izvod iz matične knjige umrlih na ime Ferid Velagić, Izvod iz matične knjige umrlih na ime Kemal Šepić, Izvod iz matične knjige umrlih na ime Remzo Muminović, Izvod iz matične knjige umrlih na ime Stipo Dujmović, Izvod iz matične knjige umrlih na ime Asim Elkasović, Izvod iz matične knjige umrlih na ime Miroslav Fabulić, Izvod iz matične knjige umrlih na ime Ružnić Hase, Video zapisi razmjena zarobljenika između Komisija za razmjenu ARBiH – 5. Korpus i VRS – II.KK – ČETIRI CD-a, Presude MKSJ – prvostepena i drugostepena presuda u predmetu Brđanin – CD, Zapisnik o ekshumaciji, Kantonalni sud u Bihaću, broj:KRI- 21/01 od 17.04.2001.godine – OVJERENA KOPIJA CD, DNK Izvještaji: na ime Malkoč Nusret(JG-18), Šepić Kemal(JG-03), Velagić Ferid(JG-02), Kadić Fehim(JG-07), Subašić Fuad(JG-13), Subašić Jasmin(JG-09), Omanović, Šaćir(JG-11), Žulj Drago(JG-16), Delić Suvad(JG-04), Crnolić Rufad(JG-05), Halilović Fadil(JG-10), Zulić Rasim(JG-12), Halilović Rezak(JG-14), Halilović Said(JG-17), Bukvić Ifet(JG-19) - OVJERENE KOPIJE, Izjava o nestalom licu na ime Čehić Enver, Zapisnik o prepoznavanju leša, Zapisnik o izvršenoj primo-predaji ekshumiranog tijela, broj:05-11/03-711/2001 od 25.05.2001.godine – OVJERENA KOPIJA, Izjava o nestalom licu na ime Kalić Kalmin, Zapisnik o prepoznavanju leša, Zapisnik o izvršenoj primo-predaji ekshumiranog tijela, broj:05-10/03-678/2001 od 17.05.2001. godine – OVJERENA KOPIJA– Sud konstatuje da se dokaz označava kao dokaz T-1-82 Crtež lica mjesta, ekshumacija, obdukcija i identifikacija devetnaest tijela, Podovi Jama“Golubnjača“, općina Drvar – OVJERENA KOPIJA, Fotodokumentacija ekshumacija, obdukcija i identifikacija 19 tijela, Podovi jama „Golubnjača“ općina Drvar – OVJERENA KOPIJA, Fotodokumentacija Osnovna škola u Kamenici, broj:17-12/1-7-PT-04-1-91-6/07 od 28.03.2007.godine – CD, Fotodokumentacija Osnovna škola u Pasjaku, broj:17-12/1-7-PT-04-1-91-4/07 od 28.03.2007.godine – CD, Fotodokumentacija Osnovna škola u Drvaru, broj: 17-12/1-7-PT-04-1-91-5/07 od 28.03.2007.godine – CD,

3. Završne riječi

Prilikom iznošenja završnih riječi, Tužiteljstvo je kao olakšavajuće okolnosti koje stoje na strani optuženog, istaklo da je optuženi Dragan Rodić pokazao kajanje za počinjena krivična djela te da je od početka sarađivao sa Tužilaštvom na način da je naveo značajne podatke o logoru Kamenica i osnovnoj školi „Slavko Rodić“ u Drvaru. Nadalje, tužilac je naveo da je optuženi bio svjestan svojih djela, kao i činjenice da su njegova djela činila dio napada na

civilno stanovništvo, te da je taj napad bio zasnovan na diskriminatornoj osnovi. Na kraju, tužilac je istakao da iskreno kajanje optuženog Dragana Rodića kao i njegova želja da pomogne u rasvjetljavanju događaja iz logora „Kamenica“ i osnovna škola „Slavko Rodić“, predstavljaju razloge zbog kojih se Tužilaštvo opredjelilo na zaključenje sporazuma o priznanju krivnje.

Odbrana optuženog Dragana Rodića kao olakšavajuće okolnosti je navela da je optuženi porodičan čovjek, koji živi u kućanstvu sa bolesnom suprugom i troje djece, od kojih je jedno malodobno zbog čega bi mu vijeće trebalo izreći nižu kaznu. Nadalje, branilac je istakao da je njegov branjenik svjestan svojih postupaka, te da je izrazio želju da pomogne u rasvjetljavanju događaja i u drugim predmetima koji se odnose na II. Krajiški korpus VRS.

4. Primjenjivi zakon

Potpisivanjem sporazuma broj: T20 0 KTRZ 0000150 05 od 07.10.2010.godine, optuženi Dragan Rodić priznao je krivicu za izvršenje krivičnog djela zločin protiv čovječnosti iz člana 172. KZ BiH i ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz člana 175. istog zakona. Bitno je istaći da kada je riječ o krivičnom djelu zločin protiv čovječnosti, navedeno djelo kao takvo nije bilo propisano u Krivičnom zakonu Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije (KZ SFRJ) koji je bio na snazi u vrijeme počinjenja djela za koja se optuženi Dragan Rodić tereti. S druge strane, navedeno ne znači da predmetno krivično djelo nije postojalo u kritičnom periodu. Naime, zločin protiv čovječnosti predstavljalo je krivično djelo u skladu sa međunarodnim pravom, zbog čega nije od naročitog značaja činjenica da isto kao takvo nije bilo propisano u KZ SFRJ.

Imajući u vidu član 4a) KZ BiH, kojim se propisuje da *članovi 3. i 4. istog zakona ne spriječavaju suđenje ili kažnjavanje bilo kojeg lica za bilo koje činj enje ili nečinjenje koje je u vrijeme kada je počinjeno predstavljalo krivično djelo u skladu s opštim načelima međunarodnog prava*, važeće odredbe KZ BiH mogu se primjenjivati na krivična djela učinjena tokom rata u Bosni i Hercegovini u periodu od 1992.- 1995.godine. Dakle, u konkretnom slučaju KZ BiH ne kriminalizira pojedine radnje već isti predstavlja zakonsko objedinjavanje i kodificiranje krivičnih djela propisanih međunarodnim pravom.

Primjenjujući član 172. KZ BiH u kontekstu odredbe člana 4a) istog zakona, Sud ne utvrđuje da li su radnje koje se optuženom stavljaju na teret, predstavljaju krivično djelo po važećem zakonodavstvu, već utvrđuje da li su one predstavljale krivično djelo po međunarodnom pravu u kritičnom periodu.

Odluka Ustavnog suda BiH u predmetu Abduladhim Maktouf jasno ukazuje da je primjena člana 4a) KZ BiH prihvatljiva te da se njome ne krše prava optuženih, odnosno osuđenih osoba.¹ U vezi s navedenim, a pozivajući se na odluku Ustavnog suda BiH kao i praksu Suda BiH, utvrđeno je da je sporazum o priznanju krivnje koji je optuženi Dragan Rodić zaključio sa Tužilaštvom, sklopljen dobrovoljno i u skladu sa važećim pravnim propisima a kada je u pitanju pravna kvalifikacija krivičnog djela za koje se optuženi izjašnjava krivim, da je prihvatljiva.

¹ Odluka o dopustivosti i meritumu Ustavnog suda Bosne i Hercegovine u predmetu Abduladhim Maktouf, broj AP 1785/06 od 30.03.2007.godine

5. Nalazi Suda

a) Individualna krivična odgovornost

Optuženi Dragan Rodić se tereti da je bio pripadnik udruženog zločinačkog poduhvata čiji je cilj podrazumijevao vršenje zločina nad licima koja su bila zatvorena u OŠ Slavko Rodić i PŠ Kamenica. Ovo obuhvata progon civilnog stanovništva na vjerskoj, nacionalnoj i etničkoj osnovi i to putem ubistava, nezakonitog zatvaranja, mučenja, prinudnog nestanka i ostalih djela učinjenih u namjeri nanošenja ozbiljne tjelesne povrede ili narušenja zdravlja te ubistva, namjerno nanošenje snažnog tjelesnog ili duhovnog bola, nečovječno postupanje i nanošenje velikih patnji ili ozljeda tijela ili povrede zdravlja ratnim zarobljenicima.

Iz dokaza koji su uvedeni i svjedoka koji je saslušan u ovom predmetu zaista proizilazi da je u OŠ Kamenica i OŠ Slavko Rodić bio uspostavljen sistem vršenja zločina nad lica koja su tamo boravila te da su nad istim vršena prethodno nabrojana krivična djela.

Također, polazeći prije svega od iskaza optuženog Dragana Rodića proizilazi da je on bio svjestan postojanja sistema vršenja zločina te da je on uz isti pristao. Nadalje, iz njegovog iskaza proizilazi da je on u značajnoj mjeri doprinio održavanju takvog sistema, a što proizilazi iz njegovog priznanja krivnje prilikom potpisivanja sporazuma a i na samom ročištu o razmatranju sporazuma o priznanju krivnje.

Naime, optuženi Dragan Rodić je kroz sudjelovanje u premlaćivanju zatvorenih lica i kroz obavljanje dužnosti vođe smjene straže značajno doprinio već ranije uspostavljenom sistemu.

U skladu sa navedenim, Sud je optuženog Dragana Rodića, a imajući u vidu zaključeni sporazum o priznanju krivnje, oglasio krivim kao izvršioca u svim djelima koja su nabrojana u optužnici.

b) Opća obilježja krivičnog djela zločin protiv čovječnosti

Optužnicom Tužilaštva BiH broj: T20 0 KTRZ 0000150 05 od 10.06.2010.godine, optuženi Dragan Rodić se zajedno sa optuženim Ratkom Dronjkom tereti da je počinio krivično djelo zločin protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. tačka h), u vezi sa tačkama a), e), f), i) i k) istog člana KZ BiH i krivično djelo ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz člana 175. stav 1. tačka a) i b) KZ BiH, a sve u vezi sa članom 180. stav 1. i 2. istog zakona. Odredbom člana 172. KZ BiH propisuje se da:

Ko, kao dio širokog ili sistematičnog napada usmjerenog protiv bilo kojeg civilnog stanovništva, znajući za takav napad, učini koje od ovih djela:

- a) *lišenje druge osobe života (ubistvo);*
- e) *zatvaranje ili drugo teško oduzimanje fizičke slobode suprotno osnovnim pravilima međunarodnog prava;*
- f) *mučenje;*

- h) progon bilo koje grupe ljudi ili kolektiva na političkoj, rasnoj, nacionalnoj, etničkoj, kulturnoj, vjerskoj, spolnoj ili drugoj osnovi koja je univerzalno prihvaćena kao nedopustiva po međunarodnom pravu, u vezi s bilo kojim krivičnim djelom iz ovog stava ovog člana, bilo kojim krivičnim djelom propisanim u ovom zakonu ili bilo kojim krivičnim djelom u nadležnosti Suda Bosne i Hercegovine;*
- i) prisilni nestanak osoba;*
- j) druga nečovječna djela slične prirode, učinjena u namjeri nanošenja velike patnje ili ozbiljne fizičke ili psihičke povrede ili narušenja zdravlja;*

kaznit će se kaznom zatvora najmanje deset godina ili kaznom dugotrajnog zatvora.

dakle, ukoliko se neko želi oglasiti krivim za krivično djelo zločin protiv čovječnosti, potrebno je utvrditi četiri opšta elementa:

- a) postojanje širokog ili sistematičnog napada;
- b) da je napad usmjeren protiv bilo kojeg civilnog stanovništva;
- c) da je djelo učinjeno kao dio takvog napada;
- d) da je optuženi znao za takav napad, odnosno da je postojalo odgovarajuće stanje svijesti na strani optuženog.

i. Postojanje širokog ili sistematičnog napada

Kada je riječ o zločinu protiv čovječnosti, najprije je potrebno utvrditi postojanje širokog ili sistematičnog napada. Nadalje, mora se imati u vidu da napad ne podrazumijeva isključivo upotrebu sile već da može obuhvatiti bilo koji oblik zlostavljanja stanovništva, da mora postojati široka ili sistematična praksa vršenja zločina, a ne pojedinačni ili izolovani slučajevi te da je takav napad usmjeren protiv velikog broja lica. U odnosu na postojanje oružanog sukoba, bitno je istaći da napad može prethoditi, trajati u isto vrijeme ili uslijediti nakon oružanog napada.² Takođe, u smislu odredbe iz člana 172. stav 1. KZ BiH, nije dovoljno dokazati postojanje bilo kakvog napada, već je potrebno utvrditi da je konkretni napad po svom karakteru bio širokorasprostranjen ili sistematičan. Nadalje, rasprostranjenost i sistematičnost ne odnose se na samo djelo optuženog, odnosno dovoljna je samo jedna radnja optuženog u okviru napada da bi se djelo kvalifikovalo kao zločin protiv čovječnosti.³ Dakle, tek kad se utvrdi postojanje napada i njegov karakter može se zaključiti da su ostvarena neka od opštih obilježja krivičnog djela zločin protiv čovječnosti.

Radi utvrđivanja postojanja širokog i sistematičnog napada u konkretnom slučaju, Sud se rukovodio utvrđenim činjenicama u presudi pretresnog vijeća MKSJ u predmetu Tužilac protiv Radoslava Brđanina, koje je ovaj Sud na prijedlog Tužilaštva, djelomično prihvatio. Naime, vijeće je iz navedenih činjenica utvrdilo postojanje napada na civilno stanovništvo na području opštine ARK, a koji napad je imao više aspekata zlostavljanja stanovništva, u vidu protjerivanja stanovništva, zatvaranja u zatočeničke logore u lošim uslovima, kao i masovnog ubijanja civila. Takođe, i sam optuženi se izjasnio na okolnosti koje su vladale u logoru „Kamenica“ i osnovnoj školi „Slavko Rodić“ u Drvaru te je na taj način dao jasnu

² Presuda Žalbenog vijeća u predmetu Kunarac i dr. (juni 2002.godine), para 86.

³ Presuda Žalbenog vijeća u predmetu Kunarac i dr. (juni 2002.godine), para 96.

sliku vijeću o postojanju širokog i sistematičnog napada na području opštine Drvar u kritičnom periodu.

ii. Da je djelo učinjeno kao dio tog napada

Za postojanje zločina protiv čovječnosti potrebno je utvrditi da je napad bio usmjeren protiv bilo kojeg civilnog stanovništva. Naime, iako u praksi MKSJ ima različitih stavova oko definicije pojma „civilni“, žalbeno vijeće u predmetu Mrkšić zauzelo je stav da se pod civilima smatraju sva lica uključujući hors de combat osim onih koji pripadaju oružanim snagama, milicijama ili dobrovoljačkim jedinicama koje čine dio takvih oružanih snaga ili organizovanim grupama otpora pod određenim uslovima, vojnika među civilima ne znači da se takvo stanovništvo nužno ne smatra civilnim.

Dakle, pod stanovništvom se podrazumijeva određen, dovoljan broj pojedinaca, a ne cjelokupno stanovništvo neke regije, odnosno mora se utvrditi da se ne radi o ograničenom i nasumice odabranom broju pojedinaca. Nadalje, potrebno je da je civilno stanovništvo primarna, a ne sporedna meta napada.

U konkretnom slučaju, svi izvedeni dokazi jasno ukazuju da je meta napada bilo civilno bošnjačko i hrvatsko stanovništvo opštine Drvar, odnosno da su lica zatočena u logoru „Kamenica“ i OŠ „Slavko Rodić“ bili civili, što su potvrdili saslušani svjedoci, kao i sam optuženi.

iii. Da je napad usmjeren protiv bilo kojeg civilnog stanovništva

Sljedeći uslov za postojanje krivičnog djela zločin protiv čovječnosti podrazumijeva sa radnje optuženog budu dio širokog ili sistematičnog napada. Dakle, mora postojati *nexus* između radnje optuženog i napada, te da s tim u vezi, ovaj uslov nije zadovoljen ako je zločin, obzirom na kontekst i okolnosti pod kojima je počinjen, bio toliko udaljen od napada da se ne može razumno zaključiti da je bio sastavni dio napada.⁴

Naime, da je optuženi Dragan Rodić znao da njegove radnje predstavljaju sastavni dio napada, jasno proizlazi iz činjenice da je optuženi kao stražar i jedno vrijeme vođa smjene u logoru „Kamenica“ i OŠ „Slavko Rodić“ u Drvaru, u kojem su bila zatvorena lica iz većeg broja opština sa područja ARK bio odgovoran za rad straže u logoru, pri čemu je podsticao, podržavao i jačao funkcionisanje logorskog sistema zlostavljanja i progona zatočenih bošnjačkih i hrvatskih civila. Ove činjenice proizilaze kako iz iskaza samog optuženog, tako i uloženi materijalnih dokaza, te i činjenica koje je sud prihvatio kao utvrđene.

iv. Da je optuženi znao za takav napad

Na kraju, za postojanje zločina protiv čovječnosti, potrebno je da učinilac zna da njegova djela predstavljaju dio širokog ili sistematičnog napada usmjerenog protiv civilnog stanovništva, odnosno da kod počinioca postoji svijest o takvom napadu i da njegova djela predstavljaju dio tog napada.

⁴ Presuda Žalbenog vijeća u predmetu Kunarac i dr. (juni 2002.godine) para 100;

Da je optuženi Dragan Rodić znao za napad, proizlazi iz njegovog iskaza, ali i iz svih drugih izvedenih dokaza. Nadalje, činjenica da je optuženi Dragan Rodić kao pripadnik II.krajiškog korpusa bio stražar i vođa smjene u logoru "Kamenica" i OŠ "Slavko Rodić" u inkriminisanom periodu, jasno govori da je optuženi morao biti svjestan događanja na području opštine Drvar. Takođe, optuženi je prilikom svog svjedočenja dodao da su djela za koja se tereti u velikoj mjeri uzrokovana političkim zbivanjima u kritičnom periodu.

c) Radnje izvršenja i ostali elementi

Optuženi se tereti da je u inkriminisanom periodu, svjesno i voljno učestvovao u udruženom zločinačkom poduhvatu civilnih i vojnih vlasti opštine Drvar, u cilju progona osoba bošnjačke i hrvatske nacionalnosti i vršenja zločina nad njima, odnosno a) lišenja drugih osoba života (ubistva), e) zatvaranja ili drugo teško oduzimanje fizičke slobode, suprotno osnovnim pravilima međunarodnog prava, f) mučenja, i) prisilni nestanak osoba i k) druga nečovječna djela slične prirode, učinjena u namjeri nanošenja velike patnje ili ozbiljne fizičke ili psihičke povrede ili narušenja zdravlja.

Za postojanje progona neophodno je da optuženi izvrši navedena djela sa diskriminatornom namjerom, odnosno namjerom da se žrtve progone na političkoj, vjerskoj ili drugoj nedopuštenoj osnovi. Dakle, optuženi Dragan Rodić tereti se za izvršenje više različitih krivičnih djela, ali za sva ta djela je karakteristično da su učinjena samo prema određenim licima, upravo zbog njihove pripadnosti određenoj kategoriji, odnosno u konkretnom slučaju, civili prema kojima su navedena krivična djela počinjena, bili su žrtve istih djela iz razloga što su bili muslimanske i hrvatske nacionalnosti.

Obzirom da iz navedenih dokaza proizlazi da su sva djela za koja se Dragan Rodić tereti i oglašava krivim učinjena s diskriminatornom namjerom, vijeće je Dragana Rodića oglasilo krivim za progon u vezi sa krivičnim djelima: a) lišenja drugih osoba života (ubistva), e) zatvaranja ili drugo teško oduzimanje fizičke slobode suprotno osnovnim pravilima međunarodnog prava, f) mučenja, i) prisilni nestanak osoba i k) druga nečovječna djela slične prirode, učinjena u namjeri nanošenja velike patnje ili ozbiljne fizičke ili psihičke povrede ili narušenja zdravlja.

- ubistvo u smislu odredbe člana 172. stav 1. tačka a) KZ BiH, podrazumijeva da je do smrti došlo usljed činjenja ili nečinjenja optuženog, odnosno da je postupak optuženog bio bitan uzrok smrti žrtve;
- zatvaranja ili druga teška oduzimanja slobode suprotno osnovnim pravilima međunarodnog prava, podrazumijeva, uz ostale opšte elemente, protivpravno lišavanje slobode jedne ili više osoba. U pogledu subjektivnog elementa potrebno je da postoji namjera da se pojedinac liši slobode ili razumno znanje da će činjenje ili nečinjenje vjerovatno dovesti do arbitrarnog lišavanja fizičke slobode;
- mučenja, podrazumijeva namjerno nanošenje snažnog tjelesnog ili duševnog bola ili patnje osobi zadržanoj od strane počinioca;
- prisilni nestanak osoba podrazumijeva hapšenje, pritvaranje ili otimanje osoba, od strane ili s dopuštanjem, podrškom ili pristankom države ili političke organizacije, uz

odbijanje da se prizna takvo lišenje slobode ili da se pruži informacija o sudbini ili o mjestu gdje se nalaze takve osobe, s namjerom da se uklone od zaštite zakona na duže vrijeme;

- druga nečovječna djela slične prirode predstavljaju djela učinjena u namjeri nanošenja velike patnje ili ozbiljne fizičke ili psihičke povrede ili narušenja zdravlja pri čemu je učinilac postupao u namjeri da žrtvi nanese takvu povredu, i gdje je takav akt počinjen kao dio širokog ili sistematskog napada protiv civilnog stanovništva kojeg je optuženi bio svjestan.

Iz svih izvedenih materijalnih dokaza, iskaza saslušnog svjedoka kao i iskaza samog optuženog Dragana Rodića, proizlazi da je optuženi svjesno i voljno sudjelovao u progonu i protivpravnom zatvaranju lica bošnjačke i hrvatske nacionalnosti, u namjeri, potom da se lica koja se nalaze u logorima "Kamenica" i OS "Slavko Rodić", izlažu različitim nečovječnim djelima, kao što su mučenja, ubistva i druga nečovječna djela slične prirode.

Dakle, iz prezentiranih dokaza proizlazi da postoji dovoljno dokaza o krivnji optuženog Dragana Rodića za progon bošnjačkog i hrvatskog stanovništva i vršenju zločina nad njima, uključujući mučenja i ubistva civila, na način kako je to navedeno u optužnici.

Na kraju, vijeće van svake razumne sumnje zaključuje da su radnjama optuženog Dragana Rodića ostvareni svi elementi krivičnog djela zločin protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. tačka h) u vezi sa tačkama a), e), f), i) i k) KZ BiH.

d) Opća obilježja krivičnog djela ratni zločin protiv ratnih zarobljenika

Optuženi Dragan Rodić tereti se da je počinio krivično djelo ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz člana 175. stav 1. tačka a) i b) KZ BiH.

Dakle, optuženi se tereti da je kršeći pravila međunarodnog prava, u inkriminisanoj periodu, svjesno i voljno učestvovao u vršenju zločina nad ratnim zarobljenicima, odnosno da je učestvovao u ubistvima, mučenjima te nanošenju velikih patnji ili ozljeda tijela ili povreda zdravlja ratnih zarobljenika..

Ovdje je neophodno istaći da niz međunarodnih akata se bavi zaštitom ratnih zarobljenika. Tako da odredbe o postupanju sa ratnim zarobljenicima, i civilnim i vojnim, datiraju još od Lieberovog kodeksa iz 1863. godine. Član 56. Kodeksa propisuje da „*se ne smije primijeniti nikakva kazna na ratnog zarobljenika kao javnog neprijatelja niti na njemu iskaliti nikakva osveta namjernim izazivanjem patnje ili sramote, okrutnim zatvaranjem ... ili nekim drugim barbarstvom*“.⁵

Član 5. Ženevske konvencije o postupanju sa ratnim zarobljenicima iz 1929. godine određuje da se „*na zarobljenike ne smije vršiti nikakav pritisak kako bi se dobile informacije o situaciji u njihovim oružanim snagama ili u njihovoj zemlji. Zarobljenicima koji odbiju odgovarati ne smije se prijetiti, niti se smiju vrijeđati ili izlagati ikakvim neprijatnostima ili neugodnostima*“.⁶

⁵ J-M. Henckaerts i L. Doswald-Beck, *Običajno međunarodno humanitarno pravo, Svezak II: Praksa*, par. 1011

⁶ *Idem*, par. 981.

Nečovječno postupanje smatra se teškom povredom prema sve četiri Ženevske konvencije.⁷ Na primjer, član 13. treće Ženevske konvencije propisuje da se s ratnim zarobljenicima mora u svako doba postupati čovječno i da se moraju u svako doba štititi, naročito protiv svakog akta nasilja ili zastrašivanja, te protiv uvreda i javne radoznalosti. Kršenje ove odredbe smatra se teškom povredom prema članu 130. iste Konvencije. To uključuje i postupanje koje nije čovječno. Isto se ne svodi samo na napade na tjelesni integritet ili zdravlje; cilj Konvencije je naravno pružanje zaštite ratnim zarobljenicima u rukama neprijatelja kako bi se očuvalo njihovo ljudsko dostojanstvo, te sprječavanje njihovog svođenja na životinjsku razinu.⁸

Dalje odredbe u Ženevskim konvencijama obuhvaćaju člana 17. Ženevske konvencije III: „Nad ratnim zarobljenicima ne smije se vršiti nikakva tjelesna ili moralna tortura niti ikakva prinuda u cilju da se od njih dobiju podaci bilo koje vrste. Zarobljenicima koji odbiju odgovarati ne smije se ni prijetiti, niti se oni smiju vrijeđati niti smiju biti izlagani ikakvim neprijatnostima ili neugodnostima.“

e) Radnja izvršenja i ostali elementi

Iz iskaza samog optuženog kao i uvidom u niz materijalnih dokaza Sud je na nesumnjiv način utvrdio da je optuženi učestvovao i u izvršenju ovog krivičnog djela, što je na koncu i sam priznao potpisivanjem sporazuma o priznanju krivnje. Kao primjer se može navesti ubistvo jednog oficira Armije BiH koji je ubijen iz pištolja u prisustvu optuženog Dragana Rodića, kao i gotovo svakodnevno prelaćivanje zarobljenika, što u prisustvu optuženog, tako i njegovim učešćem.

Stoga vijeće zaključuje da su radnjama optuženog Dragan Rodića ostvareni svi elementi krivičnog djela ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz člana 175. stav 1. tačka a) i b) KZ BiH.

7.) Odmjeravanje kazne i uračunavanje pritvora

U vezi sa krivičnopravnom sankcijom koja je izrečena optuženom, vijeće je prije svega cijenilo težinu krivičnog djela koje se optuženom Draganu Rodiću stavlja na teret, a potom i stepen njegove krivične odgovornosti.

Imajući u vidu svrhu kažnjavanja te sve olakšavajuće i otežavajuće okolnosti, Sud je optuženom Draganu Rodiću izrekao kaznu zatvora u trajanju od osam (8) godina.

Prilikom odmjerenja kazne, vijeće je najprije imalo na umu činjenicu da se optuženi Dragan Rodić priznavanjem krivnje suočava sa posljedicama onoga što je uradio. Njegovo priznanje neće pridonijeti samo utvrđivanju istine, čemu je optuženi svojim svjedočenjem znatno doprinio, već i pomirenju na ovim prostorima, što je bitno uticalo na donošenje

⁷ Čl. 50. Ženevske konvencije I; čl. 51. Ženevske konvencije II; čl. 130. Ženevske konvencije III; čl. 147. Ženevske konvencije IV.

⁸ J. Pictet i dr, *Komentari, Ženevska konvencija o postupanju sa ratnim zarobljenicima, Konvencija III*, komentari na čl. 130.

odluke o tome koju težinu treba pridati potvrdnom izjašnjavanju o krivici u svrhu ublažavanja kazne.

Sasvim je sigurno da će se ova kazna prema nekima činiti suviše blagom, međutim vijeće je krećući se u okviru raspona od sedam do osam godina, kako je predviđeno sporazumom, zaključilo da je kazna zatvora u trajanju od osam godina adekvatna i da će se njome postići svrha kažnjavanja. Naime, kod navedenog vijeće je imalo u vidu prije svega priznanje optuženog, stepen njegove krivične odgovornosti kao i njegov pristanak na saradnju sa Tužilaštvom u daljem otkrivanju zločina na području opštine Drvar.

Nadalje, sud je kao olakšavajuće okolnosti cijenio i dokaze koje je uložila odbrana optuženog, a iz kojih je vidljivo da optuženi Dragan Rodić živi u zajednici sa bolesnom suprugom i troje djece, od kojih je jedno malodobno.

Sve navedeno utjecalo je na vijeće da prihvati sporazum koji je optuženi Dragan Rodić zaključio sa Tužilaštvom BiH te mu za krivično djelo zločin protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. tačka h), u vezi sa tačkama a), e), f), i) i k) istog člana KZ BiH, i krivično djelo ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz člana 175. stav 1. tačka a) i b) KZ BiH, a sve u vezi sa članom 180. stav 1. i 2. istog zakona, izrekne jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od osam godina.

Obzirom da je optuženi Dragan Rodić određen vremenski period proveo u pritvoru, odlučeno je da mu se na osnovu člana 56. KZ BiH u izrečenu kaznu zatvora ima uračunati i vrijeme provedeno u pritvoru, i to u periodu od 22.01.2010.godine do upućivanja na izdržavanje kazne zatvora.

8.) Odluka o troškovima postupka i imovinskopravnom zahtjevu

U skladu sa članom 188. stav 4. ZKP BiH, a uvidom u dokaze o imovinskom stanju optuženog Dragana Rodića, Sud je istog oslobodio dužnosti da nadoknadi troškove postupka.

Nadalje, Sud je u skladu sa članom 198. stav 2. ZKP BiH uputio preživjele i porodice poginulih na parnicu radi ostvarivanja eventualnog imovinskopravnog zahtjeva, pri čemu se Prilikom donošenja takve odluke Sud se rukovodio činjenicom da podaci iz krivičnog postupka ne pružaju pouzdan osnov ni za potpuno ni za djelomično presuđenje.

ZAPISNIČAR

Emil Pinkas

**PREDSJEDNIK VIJEĆA
SUDIJA**

Minka Kreho

POUKA O PRAVNOM LIJEKU: Žalba na ovu presudu može se izjaviti u roku od 15 dana od dana prijema iste, međutim žalbom se ne može pobijati odluka o krivičnopravnoj sankciji.